

Õpilaste teadmiste ja oskuste tagasiside põhimõtted, tingimused ja korraldus Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumi hindamise korraldus tugineb põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale.

Tagasiside tugineb ühistele kokkulepetele ja koolimeeskonna alusväärtustele.

Tagasiside eesmärgid on:

- anda õpilase tulemustele tuginedes arengut toetavat tagasisidet;
- innustada ja suunata õpilast õpinguteel sihte seadma;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- arendada õppija eneserefleksiooni oskusi;
- motiveerida õpilasi positiivse hoiaku kujundamisel õppimise suhtes;
- koguda järjepidevalt teavet õpilase õpitulemuste ja arengu kohta;
- anda alus õpilase järgmisesse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Tagasiside korralduses kasutatavad mõisted

- kursus – õppe mahu arvestusühik mahuga 35 õppetundi ehk 1575 minutit. Mustamäe Riigigümnaasiumis koosneb kursus üldjuhul 20-st 70-minutilise kontakttunnist ning kursuse õpitulemuste saavutamiseks kavandatud iseseisvast ja/või juhendatud õppet;
- ainetund - 70 - minutiline tunniplaanis olev õppetund;
- õppeperiood – 10-nädalane õppetsükel, mille jooksul ühe kursuse läbimine tähendab 2 nädalatundi ning kokkuvõtvast või eelnädalast koosnevat perioodi;
- kursuse tulemus (kokkuvõttev hinne) – kursuse läbimise järel saavutatud õpitulemuse tase protsentides;
- kooliastme hinne – 5-palli süsteemis gümnaasiumi riikliku õppekava §17 alusel pandud kokkuvõttev hinne, mille õpilane saab kõikide vastava õppeaine kursuste läbimisel tulemuste põhjal ja mis kantakse lõputunnistusele;
- järelvastamine – puuduliku tulemusega või õigeaegselt tegemata töö sooritamise määratud tingimustel;

- kursuse järelarvestus – puuduliku kursusehinde korral taotletav arvestus, mille tulemus määrab kursuse lõpptulemuse;
- puudumine mõjuval põhjusel – kooli esindamine;
- puudumine – kõik puudumised ainetundidest, v.a. puudumine kooli esindamise tõttu;
- järelevastamise aeg – kindlaksmääratud ajal toimuv tund, mille ajal õpilane saab sooritada puudulike tulemustega või tegemata töid;
- konsultatsioon – individuaalse suunitlusega õpilase vajadusest lähtuv õppematerjali täiendav selgitamine, kuhu tulemisest õpilane teavitab aineõpetajat ette ja kuhu õpilane tuleb ettevalmistatult, saamaks vastust küsimustele, millele pole iseseisvalt vastuseid leidnud;
- õpiülesanne – õpetaja poolt määratud õppetööga seotud ülesanne (kontrolltöö, tunnikontroll, kodune ülesanne, ettekanne, esitlus vm);
- tunnikontroll – lühike 1-2 õppetunni või alateema materjali kohta sooritatav tagasisidestav töö, millest võib õpetaja teavitada vahetult enne tunnikontrolli algust;
- kontrolltöö – kokkuvõttev töö ulatusliku materjali põhjal, mis hõlmab mitme tunni, peatüki või aineosa kontrolli ja milleks on vaja eelneva(te)l päeva(de)l valmistuda. Kontrolltöös ei loeta ülesandeid, mille ettevalmistamiseks on antud pikem periood (esitlus, referaat, kohustusliku kirjanduse lugemiskontroll, projektitöö, loovad tööd, miniuurimus jm). Kontrolltööst teavitatakse õpilast õppeinfosüsteemi kaudu ette vähemalt viis koolipäeva;
- hindeline arvestus – mahukas töö (kuni 1 kursuse materjali mahus), mida kasutatakse õpilaste ainealaste teadmiste ja oskuste võrdlemiseks kursuse ainekavas toodud taotletavate õpitulemustega;
- üleminekueksam – G1 ja G2 astmes üks kord õppeaastas toimuv teadmiste ja oskuste kontroll ja hindamine, mis hõlmab eksamiaines õpitulemuste saavutatuse kontrollimist.

Tagasiside

Tallinna Mustamäe Riigigümnaasiumis rakendatakse õppimist toetavat tagasisidet ja kokkuvõtvat hindamist kursuse ja kooliastme lõpus. Tagasiside võib olla suuline või kirjalik. Õpetaja annab õpilasele tagasisidet õppimise protsessi kohta vastavalt oma õppeaine eripärale.

Kirjalike ja suuliste tööde tagasiside kõrval käsitletakse õppimist toetava tagasisidena õpetajapoolset juhendamist õpiülesande sooritamise käigus ja individuaalset vestlust õpilasega, mille käigus juhitakse tähelepanu õpilase arengut toetavatele tegevustele.

Kokkuvõttev kursuse tulemus on õpitulemuse saavutatuse tase, mis on toetava hindamise loogiline jätk, sisaldades protsessiandmete analüüsi koos õpilase poolt loodud väljundi

hindamisega. Kokkuvõtvalt hinnatakse õpilase poolt saavutatud õpitulemusi eristavalt või mitteeristavalt.

Eristav tagasiside väljendub 0-100% hindekskaalal, mille väärtus peegeldab õpitulemuste saavutatuse taset.

Mitteeristav tagasiside väljendub „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA) skaalal ning nende saavutamise tingimused määrab vastava kursuse aineõpetaja. Mitteeristavat hindamist rakendatakse valik- ja moodulkursuste, *“Uurimis- ja praktilise töö alused”*, *“Maailma ja inimese kujunemine”*, *“Töövarjutamine ja kogukonnapraktika”*, *“Riigikaitse teooria”*, *“Liikumisõpetuse”* ja *“Praktilise loodusteaduse”* kursuste ning *“Mina2.0”* kahe esimese kursuse hindamisel. Mitteeristava kokkuvõtva hindega lõppevatel kursustel on õpetajal õigus õppeprotsessi käigus hinnata ka 100% skaalal.

Eristavalt hinnatavates kursustes on aineõpetajal õppeprotsessi tagasisidestamiseks lubatud kasutada ka mitteeristava hindamise tähiseid, eeldusel, et kursuse koondhinne antakse õpilasele 100% skaalal.

Kokkuvõtva hindamisena käsitletakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

Kui õppija tervislik seisund või muu erijuhus ei võimalda õigeaegselt kursuse õpitulemust kokkuvõtvalt tagasisidestada, märgitakse kursusehindeks „ootel“ (o). Õppijal on kohustus saavutada nõutud õpitulemus vastavalt kokkuleppele aineõpetajaga või lähtudes individuaalses õppekavas seatud eesmärkidest.

Kooliastmehinne pannakse õppijale välja kõigi kursuste tulemuste alusel pärast vastava õppeaine viimase kursuse läbimist koos viimase kursuse tulemusega. Kooliastmehinde väljapanekul arvestab õpetaja saavutatud õpitulemusi ja õppija individuaalset arengut.

Lõputunnistusel teisendatakse kursuste tulemus hindekskaala 5-palli skaalale lähtuvalt gümnaasiumi riikliku õppekava §17, kus hindega „5“ hinnatakse õppijat, kes on saavutanud 90-100%, hindega „4“ 75-89%, hindega „3“ 50-74%, hindega „2“ 20-49% ja hindega „1“ 0-19%.

Liikumisõpetuse kooliastmehinde väljapanekul lähtutakse põhimõttest, et hindamisel ei eelistata andekust, vaid õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis, teoreetilisi teadmisi ja arengut. Mitteeristav hindekskaala liikumisõpetuses teisendatakse lõputunnistusel numbriliseks hindeks õpitulemuste saavutatust ja õppetöös osalemise aktiivsust arvestades:

„5“ mitteeristav hinne AR, õpilasel on saavutatud 90%-100% õpitulemustest, õpilane on aktiivselt õppetöös osalenud;

„4“ mitteeristav hinne AR, õpilasel on saavutatud 75%-89% õpitulemustest;

„3“ mitteeristav hinne AR, õpilasel on saavutatud 50%-74% õpitulemustest;

„2“ mitteeristav hinne MA, õpilasel on saavutatud 20%-49% õpitulemustest;

„1“ mitteeristav hinne MA, õpilasel on 0%-19% õpitulemustest, ei ole osalenud õppetöös.

Kui õpilast on gümnaasiumiõpingute jooksul seoses kooli vahetamisega hinnatud viiepalliskaalal või mõnel muul skaalal, mis erineb protsentuaalsest skaalast, siis kõik hinded teisendatakse esmalt viie palli skaalale ja seejärel arvestatakse nende põhjal keskmine hinne ehk kooliastmehinne.

Kursuse tulemuse kujunemine

Kursuse jooksul on tagasiside korraldatud viisil, mis suunab õppijat kursuse lõpetamiseks vajalike õpitulemuste saavutamisele.

Kursuse ainekavas on määratud õppeaine tagasiside ja hindamise põhimõtted, mis kajastatakse kursuse ainekaardil, õppeinfosüsteemis kursuse 1. tunni kirjelduses ja selgitatakse kursuse avatunnis. Ainekaardid ja õppeainete info on õpilase jaoks kättesaadavad kooli kodulehel.

Iga kursuse läbimist hinnatakse kokkuvõtva tulemusega. Kursuse tulemuse väljapanekul võib arvestada õppija osavõttu ja aktiivset osalust tundides.

Iga õppeaasta jooksul toimub kuni kaks hindelist arvestust G1-G3 astmes ja üks üleminekueksam G1 ja G2 astmes. Arvestused toimuvad 2. või 3. perioodi kokkuvõtval nädalal või kokkuvõtvale nädalale eelneval nädalal õppetöö raames, üleminekueksam toimub 3. perioodi kokkuvõtval nädalal. Õppeained, milles arvestus või eksam läbi viiakse, otsustab õppenõukogu õppeaasta 1. kogunemisel.

Arvestuse hinne loetakse arvestuse aluseks olnud õppeperioodi hinnete hulka.

Ülemikueksami hinne on võrdne ühe kursusehindega ja selle tulemus kantakse õppeinfosüsteemi eksamihindena.

Juhul, kui õpilane sooritab üleminekueksami tulemusele, mis on madalam kui 50%, peab ta sooritama järeleksami. Õppeinfosüsteemi kantakse lõpliku eksamihindena sellisel juhul järeleksami tulemus, isegi kui see tulemus on algsest eksamihindest madalam. Kui õpilane ei ilmu mõjuva põhjuseta järeleksamile, on tema järeleksami tulemus 0% ja see tulemus kantakse lõpliku eksamihindena õppeinfosüsteemi. Järeleksamile mitteilmumise põhjusest tuleb

teavitada õppejuhti enne järelkatsami toimumist. Õpilase kooliastmehinde kujunemisel on üleminekueksamini hinne võrdsustatud kursusehindega.

Juhul, kui õpilasel pole võimalik tervisliku seisundi tõttu kursuse õpitulemusi õigeaegselt saavutada, on õpilasel või tema vanemal kohustus teavitada terviseprobleemi ilmnemisel koheselt kooli, esitades taotluse kursusehinde väljapaneku pikenduseks. Taotlus tuleb esitada kooli õppejuhile.

Järelvastamine

Kooli eesmärk on, et kõik õpilased saavutavad tundides ja hindelisi õpiülesandeid õigeaegselt sooritades vähemalt piisaval tasemel kooli ja riiklikus õppekavas taotletud õpitulemused.

Järelvastamine on ühekordne erakorraline võimalus teha ebaõnnestunud töö (tulemus 49% ja vähem või „mittearvestatud“) uuesti või sooritada puudumise tõttu tegemata jäänud töö.

Õigeaegselt esitamata või sooritamata töö tähistatakse märgiga „o“ (ootel) koos selgituse ja järelvastamise tähtajaga.

Järelvastamiseks on õpilasel õigus 10 tööpäeva jooksul alates õpilasele tulemuse teavitamisest õppeinfosüsteemi vahendusel. Kui õpilane ei saa mõjuval põhjusel 10 päeva jooksul järelvastamisele ilmuda, on tal kohustus pöörduda aineõpetaja poole uue tähtaja kokku leppimiseks.

Juhul, kui õpilane on ainetunnist puudunud ja ei ole ainetunni raames tehtud kontrolltööd või tunnikontrolli varasemalt sooritanud, on tal õigus ühele järelvastamisele. Kui antud järelvastamise tulemus on 49% või vähem, ei saa õpilane võimalust uueks järelvastamiseks.

Juhul, kui õpilane on ainetunni raames tehtud kontrolltöö või tunnikontrolli varasemalt sooritanud, aga selle tulemus on olnud 49% või vähem, on õpilasel õigus ühele järelvastamisele.

Järelvastamine peab olema sooritatud hiljemalt kursusehinde väljapanekule eelneval päeval. Juhul, kui õpilane ei saa mõjuval põhjusel järelvastamist selleks ajaks sooritada, tuleb tal esitada õppejuhile avaldus kursusehinde väljapaneku pikenduse taotlemiseks. Avalduses tuleb välja tuua viivituse põhjus. Juhul, kui õpilane pole kursusehinde pikenduseks taotlust esitanud, pannakse kursusehinne välja kursuse lõppemise päeval olemasolevate hinnete baasil.

Järelvastamine toimub vähemalt kord nädalas järelvastamise tunni ajal selleks määratud õpetaja(-te) juures. Praktilist sooritust või suulist esitust nõudvad järelvastamised lepivad õpilane ja aineõpetaja omavahel eraldi kokku.

Ühes järelvastamise tunnis on võimalik korraga sooritada üks töö.

Kui õpilane on end järelvastamisele registreerinud, kuid jätab mõjuva põhjuseta järeltööle tulemata, ei ole õpilasel õigust uueks järelvastamiseks.

Mõjuva põhjuse korral (nt õpilase või õpetaja pikaajaline haigestumine) on võimalik taotleda aineõpetajalt erandit järeltööde aegade suhtes. Järelvastamise õiguse üle otsustamine kuulub õpetaja kaalutlusõigusesse.

Järelvastamise täpsed reeglid iga kursuse kohta tutvustab aineõpetaja õppijatele kursuse alguses koos tagasisidestamise põhimõtetega.

Ette teada oleval põhjusel õppetööst puudumisel teavitab õpilane sellest oma mentorit ja võtab vastutuse iseseisvalt õppida puudunud aja jooksul käsitletud õppematerjali.

Konsultatsioon on vähemalt kord nädalas toimuv õpetaja poolt pakutud aeg, kus antakse lisaselgitusi ja -abi ainesisu kohta. Konsultatsioonis järelvastamist ei toimu.

Õpilase järgmisesse astmesse üleviimine ja koolist väljaarvamine

G1 ja G2 astme õppija viiakse õppenõukogu otsusega üle järgmisesse klassiastmesse õppeaasta viimase õppeperioodi või õppeaasta lõpus. Individuaalse õppekava järgi õppiv õppija viiakse üle järgmisesse klassiastmesse vastavalt tema õppeplaanile ning omandatud õpitulemustele.

Õpilane arvatakse gümnaasiumist välja, kui talle on gümnaasiumis õppides ühe õppeaasta jooksul pandud kolmes või enamas õppeaines kursusehindena välja 49% või madalam tulemus (mitteeristava hindamise korral mittearvestatud tulemus), välja arvatud õppimiskohustuslik õpilane.

Kui õpilase kursuse tulemus on 49% või madalam või mittearvestatud, on tal õigus sooritada üks kord kursuse järelvastamine ehk järelarvestus kooli poolt määratud ajal ja vormis. Järelarvestuse eesmärk on anda õpilasele võimalus õpitulemuste saavutamiseks vähemalt rahuldaval (50% ja enam) tasemel. Järelarvestuse sooritamiseks esitab õpilane 3 tööpäeva jooksul peale kursuse tulemuse teada saamist avalduse mailiaadressil jarelarvestus@murg.ee, kuhu märgib selgituse mitterahuldava tulemuse põhjuste kohta.

Otsus järelarvestuse toimumise aja ja koha osas võimaldamise või sellele mittelubamise kohta tehakse õppijale, tema mentorile ja vanemale teatavaks õppeinfosüsteemis.

Järelarvestus toimub 20 koolipäeva jooksul pärast kursusehinde väljapanekut. Õpilasel on võimalik parandada negatiivset kursusetulemust **kuni kolmes** õppeaines õppeperioodi kohta.

Kui õpilane ebaõnnestub **kuni kahel** kursuse järelarvestusel, on tal 3. perioodi lõpus võimalus esitada mailiaadressil jarelarvestus@murg.ee põhjendatud avaldus täiendava(te) kursust(e) järelarvestust(e) taotlemiseks. Avalduses märgib õpilane ära, kas ta soovib täiendava(d) kursust(e) järelarvestust(d) sooritada juunis või augustis.

Tagasisidest teavitamine

Õpilane saab õppeinfosüsteemi kaudu teavet õppesisu, õppekorralduse, koduste ülesannete, õppeedukuse, puudumiste ja käitumise kohta.

Iga kursuse alguses tutvustab õpetaja kursuse eesmärgi, õpitulemusi, kursuse sooritamise nõudeid ja tagasiside korraldust. Vastav info kantakse kursuse ainekaardile ja õppeinfosüsteemi kursuse 1. tunni kirjeldusse.

Õpetaja kannab tagasiside õppeinfosüsteemi. Õpiülesannete tulemused kantakse e-päevikusse hiljemalt 10 tööpäeva jooksul pärast õpiülesande sooritamist. Kursuse kokkuvõttev tulemus tehakse õppijale õppeinfosüsteemis teatavaks hiljemalt 5 tööpäeva jooksul pärast kursuse viimase tunni toimumist.

Väljavõtetes teisendatakse vastava nõude olemasolul hinde skaala 5-palli skaalale lähtuvalt gümnaasiumi riikliku õppekava §17, kus hindega „5“ hinnatakse õppijat, kes on saavutanud 90–100%, hindega „4“ 75–89%, hindega „3“ 50–74%, hindega „2“ 20–49% ja hindega „1“ 0–19%.

Tulemuste vaidlustamine

Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus tulemusi ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Hinde vaidlustamise korral algatab kooli direktor menetluse ning teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.